

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

77. ÅRGANG

28. AUGUST 1965

A V I N N H O L D E T :
PAVEN OG «DØDSREISEN» - MENNESKET TEILHARD DE
CHARDIN - UT PÅ TROENS DYP - KARDINAL BERANS TALE
TIL DE UNGE - FILM - BLIKK PÅ TIDEN - UTENLANDSNYTT

NR
16

NESTE NUMMER UTKOMMER 11. SEPTEMBER 1965

AV KIRKENS LIV

Uken 29. aug.—4. sept.

TOLVTE SØNDAG EFTER
PINSE

Epistel: 2. Kor. 3, 4—9.

Evangelium: Luk. 10, 23—37.

Paulus «setter oss på plass» i dagens epistel — av oss selv duger vi ikke til noe, vår dyktighet er ene og alene av Gud. Men til tross for vår intethet har Han villet bruke oss som tjenere for den nye pakt som kom ved Kristus. Før var mennesket lovens trel, men loven maktet ikke å trenge inn til hjertet og fornye det. Budet om at man skulle elske sin neste var ikke noe nytt, det sto skrevet i Loven. Og den lovkyndige som vi møter i dagens evangelium hadde uten nølen svar på rede hånd — det var den barmhjertige samaritan som var mannens virkelige neste. Selv om han altså var en samaritan.

Er vi helt frie fra våre fordommer, eller er vi slaver av gamle konvensjoner? Står vi til tjeneste for vår neste — selv når det ikke passer oss?

Jesus sa: «Gå du bort og gjør likeså...»

MANDAG: *Rosa av Lima* — «Perus blomst» og Amerikas første helgen. Var dominikanertertiar og levde i strenge botsøvelser. Hadde stor omsorg for de fattige indianere. († 1617.)

TIRSDAG: *Raymundus Nonnatus* — bekjenner. En ivrig forkjemper for løskjøpelse av muhammedanernes kristne fanger. Ga seg frivillig som gissel, og døde bare 36 år gammel av den medfarten han fikk. († 1240.)

ONSDAG: Ferialdag.

TORS DAG: *Stefan I* — konge og Ungarns apostel. Vendte det ungarske folk til den kristne tro og den vesterlandske sivilisasjon. Han var forøvrig en samtidig av hellig Olav. († 1038.)

FREDAG: *Pius X* — pave. Den siste i paverekken som er blitt helgenkåret — død i 1914. Han førte en utpreget konservativ politikk på de aller fleste fronter, og det var han som stanset «modernismen» dvs. den liberale teologi på katolsk

Uken 5.—11. sept.

TRETTENDE SØNDAG EFTER
PINSE.

Epistel: Gal. 3, 16—22.

Evangelium: Luk. 17, 11—19.

Søndagsmessen er først og fremst et takkeoffer, og det er også ordet takknemlighet som kunne stå som overskrift for dagens tekst. La oss takke for løftet Gud engang ga Abraham — som det står i epistelen: «det som var lovet skulle ved tro på Jesus Kristus bli gitt dem som tror». Ved Kristus er frelsen blitt oss til del — og på samme måte som de ti vi møter i dagens evangelium ble læget for sin spedalskhet, blir vi ved dåpens og botens sakrament rensert fra vår urenheter. Men er vi som den ene samaritaner, som vendte tilbake og takket Gud for sin lægedom? Eller fortsetter vi vår vei som om det skulle være en selvfølge? «Si alltid Gud og Faderen takk for alle ting i vår Herre Jesu Kristi navn». La oss gjøre vår messe idag til en takkemesse!

MANDAG, TIRSDAG og
TORS DAG: Ferialdager i denne uke.

ONSDAG: *Marias fødselsdag*. Ingen vet selvsagt når Maria ble født. Men festen er meget gammel og kom til Vesterlandene fra Konstantinopel. I den byzantinske liturgi finner vi også disse ordene: «Hun kom til verden, og verden ble fornyet. Hun fødtes og Kirken ble iført sin skjønnhet». Feiringen av Johannes' døperens fødsel, som er eldre, har gjort det naturlig å vise Maria en lignende ære.

FREDAG: *Nikolas av Tolentino*, prest i Augustinerordenen. († 1305.)

LØRDAG: Jomfru Marias lørdagsmesse.

grunn. Men han la også grunnen til den senere så viktige liturgiske bevegelse, og det er takket være ham at altergangen har opplevet en sterk fornyelse blant katolikene, samt at barna tidlig fikk gå til kommunion.

LØRDAG: Jomfru Marias lørdagsmesse.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille- messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.30	—
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsveien 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 3388	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O Haraldssongt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 671	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30)
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Hallvard Rieber-Mohn (ansvarshavende) og Åge Rønning.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70.

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

PAVEN OG „DØDSREISEN”

Den 8. august i år — en søndag — samlet som vanlig en stor mengde pilgrimer og turister seg under balkongen til Pavens sommersted Castel-gandolfo i Albanerfjellene, sør for Rom, for å be Angelus-bønnen sammen med Paul VI og få hans velsignelse. Det ble noe mer enn en andaktsstund: Pave Paul nøyet seg ikke med å be og velsigne — han talte. Som leder for Kristi Kirke midt i en voldsom og tragisk tid ga han uttrykk for hva som hvilte både ham og oss andre tungt på sinnet: Tyveårsdagen — 6. august — for det første atom-angrep mot Hiroshima i 1945. Han berømmet japanerne for den verdighet, fri for hat og hevnfølelse, som preget deres egen minnedag for katastrofen. Han minnet om at han selv gang på gang hadde gått inn for total avskaffelse av atom-våpnene. Og han ga de som hørte ham, og kristne mennesker over hele verden, en «bønne-intensjon» som har mening og utfordring i en tid som vår:

«La oss be om», sa paven, «at den skrekkelige kunst som gjør det mulig å fremstille, mangfoldiggjøre og oppbevare slike våpen, som en forferdelig trusel mot hele menneskeheten, må bli enstemmig og lojalt fordømt av alle. La oss be om at dette djevleske våpen, innsiktet mot verdensfreden, aldri må bli avfyrt, at det aldri må få besudle det store ved den vitenskapelige forskning, at det ikke for all fremtid forstyrrer livets likevekt på vår klode. La oss be om at verden i stedet trygt må få leve i en broderlig fred og kjærlighet, og la oss huske, at alene Kristus kan sikre oss disse goder.»

Sceneskifte: For vel tyve år siden, på et ødslig prøvefelt i New Mexico som spanierne kalte *Jornada del Muerto* («Dødsreisen»), satt en gruppe forskere og militære i største spenning, under nedtellingen til den første atom-eksplisjon. Flere av dem har senere, i memoarer og intervjuer, brukt *religiøse* uttrykk om det fantastiske de fikk se, da den vesle stålbeholderen på toppen av et spinkelt tårn eksploderte: «Et nytt syndefall», sa en. «Djvelens egen soloppgang», sa en annen.

Deres uttalelser ved tyveårs-«jubileet» er rystende lesning. Der er ingen grunn til å tvile på at flere av de fremste ansvarlige har følt seg knust av ansvaret, og i disse tyve årene har måttet kjempe med skyldens problem. Allikevel frifinner de seg selv. Dette er en studie i det ondes jernhårde, tvingende dynamikk: Bomben måtte lages («Hitler kunne jo ha fått den først»). Bomben måtte kastes («vi forkortet krigen og sparte kanskje millioner

av liv»). Bomben måtte utvikles («Russerne var like bak oss i kappløpet»). Deres trøst: Freden ble tross alt bevart såpass lenge, at atomvåpnet i disse 20 år fikk vokse seg hinsides all «fornuftig» anvendelighet og dermed angivelig ble en «fredsfaktor». Ingen tør — heter det — herefter «trykke på knappen». Men knappene blir fler og fler, i en tid hvor politikk og galskap beviselig har inngått de utroligste og mest skjebnesvangre forbindelser.

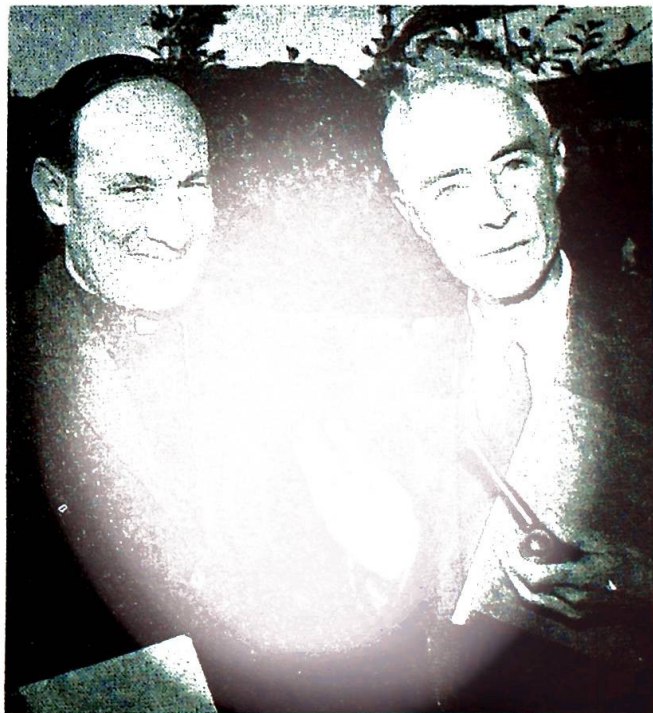
Denne utvikling betyr døden for ett av menneskenes dypeste og mest legitime håp: Fred i *trygghet*. Freden — når den finnes — hviler herefter definitivt og overalt på *angsten*. Det er en permanent nødtilstand som umenneskeliggjør tilværelsen for millioner, fordi det er den skrøpeligste av all tenkelig fred. De Forente Nasjoner makter tydeligvis ikke å fremtvinge våpnets avvikling. Forhandlingene mellom atom-maktene sleper seg frem uten resultater, forgiftet av mistenksomhet og propaganda. Nye og velopplagte nasjoner melder seg etterhvert som deltakere på «dødsreisen».

I alt dette er Kirken bare en stemme. Den kan gjenta og gjenta for menneskene Guds Ord: «Jeg har stillet deg overfor Døden og Livet, forat du skal velge Livet.» Den kan appellere til hjerte og fornuft. Den kan stå klar, som en mulig og tillitvekkende mellom-mann. Men den har intet annet sverd enn åndens, og den må uavlatelig skjerpe dette sverd, så det skjærer midt mellom en blåøyd naivitet og en selvpoppgivende kynisme hos menneskene.

Pave Johannes skisserte i «*Pacem in terris*» en klok og rettfærdig plan for atomvåpnenes gradvise, totale avskaffelse. Hans etterfølger fører altså videre denne appell. Og nå skal konsilet tale. Ingen venter strategiske og politiske vurderinger fra Kirkens menn, her er de høyt regnet uvelkomne amatører. Men de vet og skal forkynde noe om vårt ansvar overfor liv og død, overfor det menneske som er skapt i Guds bilde, overfor Gud selv.

Dette er visst Kirkens store prøve i samtiden: Om den kan gi mennesker av god vilje og med megen angst klarhet, tillit og håp i valget mellom dødsreisen og Livets vei.

HRM.

Fredsprisvinneren pater Pire og atombombens «far» — fysikeren J. Robert Oppenheimer. Kirken er bare en stemme.

MENNESKET TEILH

ET LIV I SPENNINGEN MELLOM

Jesuittpateren og forskeren Pierre Teilhard de Chardin's appell til tenkende mennesker i vår tid, langt ut over teologenes og hans paleontologiske fagfellers krets, er ett av de merkeligste og mest meningsfulle trekk ved åndslivet etter krigen. Hans verker, som tildels er krevende og vanskelig tilgjengelige selv for den alminnelige opplyste leser, er kommet i utgave etter utgave på sprog etter sprog over hele den vestlige verden — i Norge selges hans hovedverk «Fenomenet menneske» endog som billigbok i kioskene! Litteraturen om ham er allerede enorm. Og i en rekke land er der grunnlagt lærde selskaper og studiesamfunn som bærer hans navn og fører videre hans impulser — ofte som møtesteder for teologisk viten og naturvitenskapelig forskning.

«St. Olav» har tidligere (nr. 3, 1961) gitt en populær skisse av hans tanker. I det følgende, som i alt vesentlig er bygget på Michel Le Morvan's lille essay «Teilhard de Chardin — Priest and Evolutionist» (CTS — London 1965) er det fremfor alt mennesket de Chardin og hans livsskjebne vi fester oss ved.

Den veldige interesse som omgir Teilhard de Chardins verker, og som visst bare kan tilta i tiden fremover, har sin enkle og innlysende forklaring: Han er den første betydelige tenker som med gyldighet for vår samtid søker å skape en syntese av religiøs og vitenskapelig søken. Der hvor vår tid har overtatt en sprengning og en splittelse, finner han, med usedvanlig tankekraft, tilknytninger, sammenhenger, struktur.

Det er ikke underlig at noen av hans formuleringer er åpne for teologisk misforståelse, og at Kirkens læremyndighet har gjort oppmerksom på dette. Det forhindrer ikke, at en fremtidig harmonisering av tro og viten vil måtte hente meget hos denne franske jesuitt.

Teilhard de Chardin var en flittig skribent. Han etterlot

seg mer enn 500 artikler og essays (ca 200 av dem er rent faglig-vitenskaplige) foruten en rekke store verker, hvorav særlig «Fenomenet menneske», «Om menneskets fremtid» (som begge er kommet som norske billigbøker, henholdsvis hos Gyldendal og Dreyer), «Le milieu divin» og «Lettres d'un voyageur» kanskje er de mest kjente.

Det ville være meningsløst å hevde at han, selv med denne bindsterke produksjon, har oppnådd å gi noe altomfattende bilde av forholdet mellom universet og Skaperen. Det mål han selv satte seg, var da også beskjednere: å levere et *utkast* eller en skisse til et slikt bilde — noe som senere slektledd kunne arbeide med, rette på, utfylle. Egentlig er hans verk en *visjon*, men en visjon som hviler på sikker vitenskapelig innsikt og forståelse, og som utgår fra en dyp og ekte personlig tro.

VITENSKAPSMANN OG PREST

Pierre Teilhard de Chardin ble født i Sarcenet i 1881, midt i det ganske karrige landskapet Auvergne, i Midt-Frankrike. Han var den fjerde av elleve barn, og vokste opp i et miljø hvor familiens liv og tradisjoner føltes som noe av det viktige ved tilværelsen. Hele sitt liv følte han seg i stor gjeld og takknemlighet overfor sine foreldre, og uttrykker den ofte og gjerne i sine brev. Hans fars oppdragelse la stor vekt på å gi ham et nært og undrende forhold til naturen og de materielle ting.

Han ble innskrevet på jesuittenes gymnasium i Villefranche, hvor han synes å ha vært en god, om ikke fremragende elev. Etter sine studier der, besluttet han seg for ordenslivet og trådte inn i Jesu Selskap. Hans studier her forløp normalt inntil 1902, da den sterkt kirkefiendtlige republikanske regjering utviste jesuittene fra Frankrike. De tok opphold på kanaløya Jersey, hvor han studerte skolastisk filosofi, uten at den noensinne kom til å bli sjelen og mønsteret i hans tankevirksomhet. Sin fritid viet han mer og mer til en kjær hobby: Geologien.

I 1903, ved slutten av sine studier, ble han sendt til et college i Kairo, for å undervise i kjemi og fysikk. Her utdypet han også sine geologiske studier, og begynte å offentliggjøre artikler i fagpressen. Han likte seg i Orienten, og visste ikke dengang hvor mange år av sitt liv han senere skulle tilbringe øst for Suez.

På dette tidspunkt interesserte han seg lite for mennesker. Det var *naturen* som fanget all hans iakttagelse og tanke. Fra Egypt ble han sendt til England, for å fullføre studiene til prestevielsen, og det var her at et mer allsidig og komplett virkelighets-bilde påtvang seg hans sinn. Han vendte seg til den filosofiske gransking over *personen*, og universet fortonet seg etterhvert for hans blick som en helhet ordnet og innsiktet mot personliggjørelsen — personen i høyeste forstand. Han så klarere sin vei: Ikke å trekke seg tilbake fra den ytre verden, men aktivt og reflekterende å gå inn i dens oppbygning og tilblivelse.

PARIS OG DET FJERNE ØSTEN

Kort etter sin prestevielse ble han mobilisert i den første verdenskrig, og tjente som sanitets-soldat i fire år

ARD DE CHARDIN

ISTENTRO OG NATURVITENSKAP

— så selvpoppofrende at han ble dekorert med Médaille Militaire og Æreslegionen.

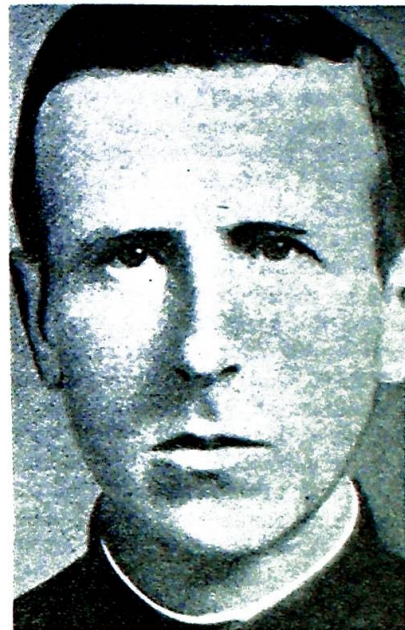
I 1919 vendte han tilbake til sin forskning og livsgjerning. Han studerte ved det Naturhistoriske Museum i Paris og tok sin doktorgrad i 1922. Motvillig, fordi det var en rent akademisk stilling, ble han professor i geologi ved det katolske universitet i Paris. Hans hjerte var allerede i Østen, men hans år i Paris øket hans innflytelse — her var en forsker som forsto å fengsle og begeistre sine studenter med nye og dristige problemstillinger og originale tanker.

Uventet, men til sin store glede, ble han sendt til Østen. Pater Licent, en av hans ordensbrødre, hadde bygget opp et forskningsentrum for studier i China og Mongolia, og ba om assistanse. Teilhard de Chardin ankom til Tientsin i 1923. Da han et år senere kom tilbake til Paris, møtte han de første vanskeligheter: Hans overordnede var alarmert over den tvilsomme teologi i ett av hans mindre arbeider, og tok ham foreløpig ut av lærevirksomheten.

Dypt såret, men lydig mot sin ordens strenge tradisjoner, forlot han igjen Frankrike, og fortsatte sin forskning i China — dennegang i Peking. Det meste av de tredivde år som fulgte tilbragte han i China — avbrutt av kortere besøk i Frankrike, ekspedisjoner i India og besøk i USA. Den japansk-kinesiske krig la adskillige vanskeligheter i veien for ham, men det skulle bli verre. Den annen verdenskrig kullkastet hans planer fullstendig. Allikevel ble de årene noen av de mest fruktbare, fordi de ga ham tid til å tenke og skrive.

I 1946 vendte han tilbake til Frankrike, og skulle videre til Sør-Afrika for å studere rester av førhistoriske mennesker som var funnet der. Et hjerte-tilfelle kastet ham på sykesengen, men han kom seg. I 1951 ble han innvalgt i det

Teilhard var fra sine gutteår elev hos jesuittene, ble en av dem, og levde hele sitt liv i denne strenge og lærde orden. Det gav ham meget, men kostet også lidelse: Hans foresatte oppmuntret ham som forsker, men bremsset og hemmet ham som religiøs tenker. Idag forstår alle at han var en genial og dristig pionér.

franske Académie des Sciences, og dro derefter til USA, som forsker knyttet til det berømte Wenner Gren-instituttet. Hans siste Paris-besøk var i 1954. Han ble ikke lenge, fordi han led under den ringe forståelse han mente å møte hos sine foresatte.

Teilhard de Chardin døde plutselig, av hjerteslag, i New York på Påskesøndag 1955.

DEN VANSKELIGE HARMONI

Som sin berømte og gode venn, paleontologen og presten Abbé Breuil, viet Teilhard de Chardin hele sitt presteliv til vitenskapen. Engang i sin studietid var han på nippet til å oppgi forskningen. Men hans overordnede fikk ham fra dette, og lenge før sitt livs slutt hadde han greid å virkeliggjøre den vanskelige harmoni mellom det prestelige kall og forsker-kallet. Eftersom han ble forbudt å offentliggjøre annet enn rent vitenskapelige arbeider, kom hans innflytelse som tenker og menneske først og fremst til uttrykk gjennom personlig kontakt. Hans venner omfattet mennesker av alle klasser, raser, nasjoner og livsanskuelser — flere ikke-troende enn troende. De anerkjente i ham alvoret og ektheten både hos presten og forskeren, og den senere offentliggjørelse av hans øvrige verker er først og fremst disse venners fortjeneste. Mange av dem hadde ingen religiøs overbevisning.

Hans foresattes stadige forbud mot at hans ikke-faglige skrifter ble offentliggjort, hadde i hvert fall én god side: Han ble tvunget til å revidere og gjennomarbeide dem igjen og igjen. Hans lydighet og lojalitet i denne livslange prøvelsene fremgår av et brev han i 1951 sendte jesuittenes ordensgeneral, der det blant annet heter:

«La meg gjenta, at i mine øyne er dette brev ene og alene en redegjørelse for min samvittighet, og trenger ikke noe svar fra Dem. Anse det ganske enkelt som et bevis på at De kan regne med min uforbeholdne vilje til å arbei-

Teilhard (t.v.) og hans venn, presten og arkeologen Abbé Breuil på et utgravningsfelt i China.

de for Guds Rike, som er den ene ting jeg har for øye, og som er det mål den vitenskapelige forskning hjelper meg fremover mot.»

GUD – TILVÆRELSENS GRUNN

Hans liv som prest er blitt godt sammenfattet av hans venn og ordensbror, pater Leroy:

«Der var noe paradoksalt over en prest som i det utvortes virket så lite «geistlig», som ferdedes uanfektet i de mest u-kirkelige kretser, som befant seg i tenkningens frontlinje og viet sitt liv til studiet av menneskets egenskaper som et ledd i dyreartenes utvikling. Det virket også paradoksalt, at en spesialist i den vitenskapelige *forhistorie* skulle være så interessert i menneskets *fremtid*.

Teilhard de Chardin var alt dette. Men fremfor alt var han *prest*, inderlig knyttet til Kirken og dens lære, trofast til det siste — til tross for plager, vanskeligheter og mistenksomhet fra både den ene og den annen side.»

På en rekke steder i sin korrespondanse ser vi Teilhard de Chardin gjennomtenke meningen med sitt arbeide som prest og forsker. Meningen er for ham enkel: Å bringe verden til Gud. For ham ligger verdens virkelighet i det ene faktum at Gud har skapt den, at den er under utvikling, og at den tilslutt vil finne sin siste fullendelse i Gud. Hans grunnsetning er at Gud er større en Altet. Hans innsats tar alltid sikte på å hjelpe mennesket til gjenoppdagelse av sannheten om Gud som Skaperen, og at verden — «Hans henders verk» — utvikler seg tilbake til Ham som skapte den.

Et slikt perspektiv kan være riktig nok, men det byr på store vanskeligheter for det forskersinn som systematisk arbeider etter disse linjer. Det forutsetter nemlig at man går inn — ja «går opp» — i denne verdens virkelighet, som en intim del av den. I boken «Le milieu divin» gjennomskuer og løser Teilhard dette problemet. For ham er engasjementet i gjerningen og livet her i denne verden noe vesentlig ved det å være til — her er mennesket virkelig skapende, fordi det er med-skapende i Guds eget fremadskridende skapergjerning.

Et kall og en innstilling som denne, dersom den følges samvittighetsfullt, har sine egne lidelser, og krever en

Teilhard de Chardin under en forsker-ekspedisjon i Afrika. Funnene av rester etter forhistoriske menneskearter interesserte ham levende — for ham var der ingen motsetning mellom utviklingslæren og skapelsesdogmet: Utviklingen er Skapelsen i utfoldelse.

spesiell slags frihet i forholdet til de nære ting som omgir oss. Ikke gjennom likegyldighet overfor dem, men ved stadig klarere å se Guds skaperhånd virksom i dem. Her blir lidelsen samtidig en delaktighet i Kristi kors og en erfaring — i ens eget liv — av skaperverkets fødselsveer. Det er et syn på livet, hvor enhver gjerning, om den er aldri så liten og beskjeden, er delaktighet i Guds verk — et menneskets medarbeiderskap i verdens vei mot Guds fullkommenhet.

KRISTUS – TILVÆRELSENS MIDTPUNKT

For Teilhard de Chardin er Kristus både hans eget livs og hele universets samlende midtpunkt. Ikke den «liberale» teologis vage Kristus, men Treenighetens annen person, Guds Sønn, som tok menneskets stofflige og åndelige natur og ble et virkelig menneske blant mennesker. Kristus forvandlet materien og satte for alltid korsets tegn og mening på verdens liv. Korsets vei fører alltid oppover, og en sann etterfølgelse av Kristus er også det egentlige fremskrittets betingelse og hemmelighet, ettersom der intet fremskritt kan tenkes utenfor Kristus. Selv om det er hvert enkelt menneske som må følge Kristus, så må vi se lenger, til helheten: Det er *menneskehetens* etterfølgelse det gjelder. All vår gjerning må stå i sammenheng med Kristi seier. For Teilhard de Chardin er livets store mening visjonen av den Kristus som blir «alt i alle», og det «milieu divin» han taler om, er et univers som beveges og gjennomtrenges mer og mer av Gud i selve sin storslagne utvikling.

Teilhards dype og fromme tro — denne forsker var også en av de sant kontemplative i vår tid — har ingen kunnet trekke i tvil. Hos ham var den utspringet for en vitenskapelig og humanistisk kristen visjon og helhetsforklaring som ligger badet i lyset fra Guds allmakt og seier. Mange kristne vil allikevel uroes ved hans tillitsfulle optimisme — hvor er den store og tragiske spenning mellom Korset og Verden i disse tanker?

Sikkert er det i hvert fall, at denne kristne tenker har stilt spørsmål og skissert svar som rammer vår tids mennesker i selve nerven av deres urolige søken, og har åpnet tanke-muligheter som engasjerer dem i åndeløs spenning over selve livets grunnsannheter. Teilhard de Chardins tanker er ingen ferdig lærebygning eller syntese. Han er noe viktigere og mer appellerende i et århundre som vårt: En ubestikkelig redelig søkende forsker, som viser oss veier vi må undersøke etter at han selv har forlatt oss.

Det er ett av Kirkens paradokser: I dette «ensidige» og høyt spesialiserte forskerliv var altså kanskje allikevel prestegjerningen — Gudstjenestens konsekrasjon — det *egentlige*.

KATOLSK PRESSEKONTOR

Oslo katolske bispedømme oppretter fra 1. september i år et eget pressekontor. Det skal stå til disposisjon for norske aviser, tidsskrifter, radio og TV med opplysninger, fakta og bakgrunnsmateriale om den katolske kirke, katolske begivenheter i inn- og utland osv.

Kontoret, som får adresse Akersveien 5, Oslo 1, er åpent for pressefolk som vil kontrollere opplysninger og nyhetsstoff om Kirken. Fast kontortid *mandag til fredag 10—14*. Telefonnummeret er 42 37 43.

Katolsk Pressekontor vil bli ledet av redaktør *Åge Rønning*.

UT PÅ TROENS DYP

Sommeren 1965 ble en milepel for Per: Seksåringen lærte å svømme! Det kostet en del prust og pes — ja endog tårer, nemlig den dagen far bestemte at de skulle over fra grunna til dypt vann. Far skulle «holde». Men far slapp. Han sto der, klar til stup. Men han lot Per svelge en god del vann og bakse vilt og rope F-a-a-a-ar! med den mest bebreidende stemme hørt der på stranda.

«Pust dypt, Per!» ropte far. «Du kan! Du flyter! Husk nå hva jeg sa!» Det var bra far sa noe, og ikke bare s t o der, og lot Per drukne. Skrekkens jerngrep løsnet litt i Pers mellomgulv, og han trakk pusten så han nesten fikk sting. Det hjalp. Vannet kilte ham midt på haken, men ikke høyere. Han fløt! «Og nå takene!» ropte far. At han k u n n e være så irriterende rolig: Om Per gikk til bunns

eller gikk på bølgene var visst ett fett for ham! Men takene virket de. Noen gulp og gisp og stønn ble det jo på veien inn. Men nå visste han. Det var ikke lenger bare noe de andre sa. Per hadde selv svømt. Og kom til å gjøre det mer og mer.

Når Kristus talte om sjelens liv, brukte han bilder fra alminnelige menneskers daglige tilværelse — noe alle hadde sett. Han ferdes jo blant fiskere, han har vel også sett det som her er beskrevet. Vannet er ikke vårt rette element, egentlig truer det oss på livet. Men vi beseirer det og bruker det.

Vi kjenner ikke alt det Jesus har sagt — kanskje har han også engang brukt denne dagligdagse scenen som et bilde. For eksempel på troen. Troen er et tusmørke, enda vi taler om «Troens lys». Det er slett ikke lett å tro, for mennesker som er skapt for lyset, skapt for det å se. Når Jesus talte til oss mennesker om troen, la han ikke noen avgjørende vekt på sine mirakler — de var «tegn», vink til eftertanke for mennesker som ellers hadde sine anelser. Kristus appellerte til en evne som ligger langt dypere i oss, u n d e r våre resonnementer og vår trang til håndgripelige bevis. En evne til tillit, til overgivelse, til vennskap «innover» i oss selv, der hvor Gud møter oss og taler til oss som vår Skaper. Kristus kjente oss, og visste om hele den ansente, urolige krampe i hvert menneske, når det søker sannheten og klarheten der hvor den ikke kan finnes. Og han kjente og kalte på troen som en tillitsfull g a v e av oss selv til Gud — Han som vi er bestemt for. For krampen i oss gjør oss tunge og får oss til å synke. Troen er som et dypt, livgivende åndedrag — Guds ånd og nærvær som stille og uforklarlig løfter oss over oss selv og vår egen angst.

Mange av oss mennesker ferdes gjerne på troens grunne, med hodet trygt over vannet og vel utstyrt med svømmebelte. Gud inngår kanskje i vår mangartede «utrustning» for livet — et «helgardert» system av trygghet og forsikring som nok skal berge oss igjennom.

Det er religiøsitet — ikke religion.

Enda mindre er det kristendom og evangelium. For Gud er dypet. Og troen er et sprang. «Om noen vil gjøre min Faders vilje», sier Kristus, «da skal han vite —». Troen blir først visshet hinsides undringen, håpet, frykten og tilliten.

Kristus sa at en ørliten tro ville kunne flytte et fjell. Det sier oss samtidig, at en stor og sterk tro ville kunne forandre verden. Og noen av troens kjemper har langt på vei gjort nettopp dét.

Tilbake blir Guds tålmod med vår egen, ynkelige vantro. Vi som hverken flytter fjell eller grensepeler i Guds rike — ja enn ikke flytter det onde og det falske ut av vårt eget hjerte. Gud «holder» oss og Gud «slipper» oss, begge deler kjærligere enn den mest omsorgsfulle far som vil sikre sitt barns liv for all fremtid. Og han lærer oss, i svimlende farlige øyeblikk hvor han avkrever oss vårt vesle mot og vår vaklende tillit, at troen b e r e r. At Han, som ga oss livets ånde, også kan fylle oss med den usynlige kraft som fører oss i frihet og glede over dødens og fortapelsens skremmende dyp.

« EN UKJENT PREST — »

AV JOZEF KARDINAL BERAN'S TALE TIL DE UNGE PÅ GRAN

«Først vil jeg få lov til å takke dere alle sammen, for de bønner dere bad for meg, en ukjent prest, mens jeg satt i fangenskap. Jeg var internert i over 14 år, det var en slags husarrest. Jeg ble fullstendig avsondret og visste intet om det som skjedde ute i verden. Jeg visste heller ikke hva som skjedde i mitt eget bispedømme, Prag. Jeg var ofte nedtrykt, og sa til meg selv at det religiøse livet i Prag nå var så overlatt til seg selv, særlig hva ungdommen og prestene angikk. Etter mitt amnesti i 1963 kunne prestene komme til meg. De fortalte meg forskjellige ting, og jeg takket da Gud for at så mange av disse unge prestene var forblitt trofaste mot Kirken, tross alle forfølgelsene og vanskelighetene. I hele den tiden hadde jeg ikke visst, at hele verden hadde bedt for meg. Det fikk jeg først erfare etter mitt amnesti. Da kom det brev til meg fra alle verdens kanter, som gjorde meg oppmerksom på at de hadde bedt for meg. Det hadde jeg altså ikke visst. Men hele tiden hadde jeg følt styrken og kraften i disse bønnene. Jeg var alltid rolig og det var så viktig i denne tiden. For når en er urolig i en slik tid, blir en nervøs, og det har en uheldig innflytelse på hele organismen. Jeg var helt rolig og satte all min lit til Gud. Og det gjorde meg godt, på tross av alle de vanskeligheter jeg måtte gjennomleve.

Det er blitt ytre ønske om at jeg skal fortelle litt om ungdommen hjemme hos oss. Før kommunismen ble innført, hadde vår ungdom det godt hos oss. Vi organiserte ungdommen innenfor rammen av den Katolske Aksjon. Hvert sogn hadde sin egen ungdomsgruppe, som igjen var organisert innenfor vikariatene og bispedømmene. Et Ungdomsråd hadde ledelsen, sammen med en rådgivende prest, men ungdommen ledet i det store og hele seg selv, og følte seg tilfreds ved det. Da kommunismen kom, ble alt sammen oppløst og forbudt, og det ble svært vanskelig for vår ungdom. I skolene får de nemlig ingen religiøs undervisning. I de store byene gis overhodet ingen slik undervisning. I landsbyene og i de mindre byer er det nok tillatt, men da må både barnets far og mor bli med til rektor og si: «Vi ønsker at vår sønn og datter får religionsundervisning.» Lærerne, som står under rektor, advarer da vanligvis foreldrene og sier: «Ta dere i akt så dere ikke får altfor store vanskeligheter. Det blir straks registrert og rapportert, at dere sender barnet til religionsundervisning.» Etter dette har faren ingen sjanse til å avansere i sitt yrke, og når så barnet uttrykker ønsket om å gå på en høyere skole, blir det straks forbudt, slik at de ikke kan studere videre.

Jeg vil fortelle en liten historie som illustrerer forholdene hos oss. En sakristan kom til sin sogneprest og sa: «Herr sogneprest, jeg har gjort noe galt.» «Hva da?» spurte sognepresten. «Jeg er trådt inn i det kommunistiske parti.» «Men kjære Dem, herr sakristan, hva har De gjort?» «Jo, De forstår, jeg ville så gjerne at min sønn skulle få begynne i den høyere skole.» «Ja, men det er da en stor skam, men vel, vel —.» Etter noen måneder kom sakristanen igjen til sognepresten og tilsto: «Jeg har igjen gjort noe galt.» «Hva er det nå da?» spurte sognepresten. «Jeg har meldt meg ut av Kirken.» «Hva sier du, har du

meldt deg ut av Kirken?» «Å ja, De forstår, jeg ville så gjerne min sønn skulle få studere på presteseminaret og bli prest.» Ja, slik er nå engang forholdene hos oss.

Jeg sier alltid at to, tre generasjoner hos oss går tapt for Kirken. Ungdommen får ingen kristen oppdragelse. I familiene er det vanskelig; moren må tidlig avsted til arbeidet, faren likeså og barna oppholder seg hele dagen i barnehaven. Når de så blir eldre, tilbringer de hele dagen på skolen. Så selv om foreldrene er religiøse, får de ingen anledning til å gi barna en kristen undervisning.

Det interessante er at i Prag og i alle større byer er kirkene fulle i dag, ikke minst av ungdom, særlig akademikere, studenter og intellektuelle. Dette har sin årsak i at de i Prag kan gå i Kirken uten å bli gjenkjent; der kan de ikke bli observert. Anderledes er det i landsbyene, der står alltid et partimedlem like i nærheten av Kirken og sier: «Aha, der går altså hun eller han i Kirken.» Eller: «Der sender altså de og de foreldre sine barn i Kirken,» og så blir det straks protokollført. Men i Prag og i de større byer er dette ikke mulig. Der kan de søke en kirke hvor de ikke blir gjenkjent.

Der er tegn til at ungdommen mangler noe for sitt indre liv. Den marxistiske ideologi gir dem ikke det sjelen lengter etter, det er tydelig at de søker. Visstnok får ikke presten anledning til å ta seg ordentlig av den kristne utdanning av denne ungdom. Litt kan han nok få sagt i sine prekener, men her må han alltid være ytterst forsiktig. Men noe blir det da i hvert fall. I denne forbindelse minnes jeg noe fra mitt opphold i Dachau. Det var mange unge russere som kom dit. Tyskerne tok dem fra okkuperte områder i Russland og satte dem til å arbeide i tyske fabrikker. De unge karene forsøkte å flykte fra sitt tvangs-

(Forts. n. side)

Kardinal Beran blant sine tsjekkosllovakiske landsmenn i Norge — fest hvor han kom.

Pater Gregory Baum til Norge

Økumenisk tankegang stimuleres først og fremst gjennom personlige kontakter og samtaler, både mellom teologer og i videre kretser av interesserte. Oslo har tidligere hatt besøk av ledende lutherske økumener som amerikaneren George F. Lindbeck og dansken K. E. Skydsgaard.

Nå kommer den katolske teologen Gregory Baum, som er en av våre ledende økumener på verdensplanet.

I disse dager er en konsil-teolog av internasjonalt ry, den kanadiske augustinerpateren Gregory Baum, gjest i vårt bispedømme. Hovedhensikten med hans besøk er det årlige katolske prestemøte, i dagene 30. august—3. september på Hønefoss, hvor pater Baum leder et studiearbeide over emnene «Sakramentsteologien», «Embedet i kirken» og «Kirken som den forløste menneskehet». Men økumeniske kontakter er også planlagt — pater Baum har tilbudt seg å orientere om Vatikan-konsilet og dets virkning på økumenikken, og er utvilsomt en av dem som idag kan gjøre det med størst innsikt og autoritet.

Gregory Baum er født i Berlin i 1923, av jødiske foreldre, og kom til Canada i 1940. I 1946 ble han Bachelor of Arts i matematikk og fysikk, og samme året konverterte han til kristendommen og Kirken, fra et agnostisk livssyn. I 1947 ble han Master of Arts i matematikk ved Ohio State University i USA, og samme år trådte han inn i Augustinerordenen. Han ble presteviet i Fribourg, Sveits, i 1954, og ble dr. theol. ved samme universitet to år etter.

Pater Baum er nå professor i teologi ved St. Michael's College, University of Toronto, og er et velkjent og aktivt medlem av Sekretariatet for Kristen Enhet i Rom. Ved sitt eget universitet i Toronto leder han et sentrum for økumeniske studier, og utgir et høyt verdsett tidsskrift, «The Ecumenist». Pater Baum har utgitt en rekke bøker, om kristen enhet («That they all may be One», 1958), om Israel og Kirken («The Jews and the Gospel», 1961), om den økumeniske bevegelse («Progress and Perspectives», 1962) og ikke minst: vektige bidrag til debatten om fødselsregulering (bidrag til verket «Contraception and Holiness», 1964). Alle som følger den internasjonale katolske presse kjenner hans navn og vet den vekt som tillegges hans klare, kunnskapsrike og åpne standpunkter.

Den 5. september arrangerer Katolsk Studentlag og Kirkeakademiet i fellesskap et informasjonsmøte, der pater Baum taler. Møtet finner sted i Kirkeakademiet Fredriksborg på Bygdø kl. 20.

UNGDOMSSEMINAR PÅ GRAN

Ungdomsarbeidet i bispedømmet er gått inn under det ikke ukjente «à-jour-føringens» tegn. I dagene 8.—15. august fant det sted en studieuke på Granavollen Gjestgiveri på Hadeland, hvor ungdomsledere og en gruppe på 16 tenåringer fra våre menigheter sammen tok for seg målsetning og metoder i det katolske ungdomsarbeide. Torfinn Juell var seminarleder, pater Thomas Patfoort seminarprest og Kjell Ruyter stod for den daglige praktiske ledelse.

Seminaret hørte foredrag: Biskop John Willem Gran talte om «Vi og de andre — misjon eller samarbeide?» og åpnet perspektiver til våre ikke-katolske miljø-omgivelser som gav adskillig å tenke på. Erling Thielemann, Danmark, stilte det ikke uviktige spørsmålet: «Kan ungdom oppdras til tro?», og magister Cato Hambro lot seminaret få del i sine psykologerfaringer vedrørende «Gruppedannelser blant ungdom». Hans bok «Tenåringer idag» var forøvrig noe av seminarets aktuelle bakgrunnslesning.

St. Josefsøsteren Marie-Louise holdt et klart og instruktivt foredrag om «Religionsundervisning for barn».

Men fremfor alt ble problemene drøftet, i grupper og plenumsmøter. Der ble lagt vekt på å få et *helhetsbilde* av ungdommens kontakt med Kirken, fra religionsundervisning og forkynnelse til sakramentspraksis og ungdomsarbeide, og både de kirkelige funksjoner og hjemmets rolle ble nøye vurdert, fra barndomstiden til ut av tenårings-perioden.

Under sitt arbeide kunne seminaret glede seg over uventet besøk av erkebiskopen av Praha, Jozef kardinal Beran, som var biskopens gjest, og hvis enkle ord til de unge gjorde et sterkt inntrykk — et utdrag av hans tale gjengir «St. Olav» annetsteds i dette nr.

Observatører fra Sverige og Finland deltok også i seminaret.

*

Under seminaret på Gran sendtes dette telegrammet til pave Paul VI:

PÅ VEGNE AV DE TSJEKKISKE BARN I NORGE OG DEN KATOLSKE UNGDOM I OSLO BISPEDØMME, ØNSKER VI Å UTTRYKKE OVERFOR DEN HELLIGE FAR VÅR OPPRIKTIGE KJÆRLIGHET OG HENGIVENHET.

JOZEF KARDINAL BERAN. JOHN WILLEM GRAN.

Paven lot gjennom statssekretæren kardinal Cicognani en hjertelig takk og faderlig velsignelse nå seminaret telegrafisk.

arbeid, men ble tatt til fange igjen og sendt til Dachau. Jeg la merke til disse unge russerne på gaten mellom barakkene. Jeg gikk bort til en av dem og spurte: «Nå, hva vet du egentlig om Gud?» «Gud, Gud, Gud», sa han forbauset, «om ham vet jeg ingen ting.» Han kunne vel være en 18—19 år gammel. De tyske prestene som satt i Dachau hadde en egen barakke som de brukte til kapell. For oss andre var det forbudt å gå inn i dette kapellet. Det var endog forbudt å stille seg ved vinduet og kikke inn

når messen ble feiret. Men hva fikk jeg så oppleve? Jo, et par dager etter møtet med denne unge russeren så jeg ham stå ved vinduet og kikke inn. Med interesse og begeistring iakttok han seremoniene der inne. En SS-mann kom forbi, delte ut et par ørefiker og jaget ham bort. Men da SS-mannen var borte, gikk han tilbake til vinduet igjen, og fulgte med spent blick seremonien som foregikk der inne. Den unge sjel trenger noe mer enn det som den marxistiske ideologi kan gi den.»

KATOLSK ORIENTERING

Den 8. september begynner Dominikanerne i Oslo sin årlige

INNFØRING I KATOLSK TROSLÆRE

gjennom ukentlige forelesninger, strekkende seg over et arbeidsår (september—juni, feriene unntatt), ialt 34 timer. Kurset er vederlagsfritt, åpent for alle ikke-katolikker som ønsker en grundig og saklig informasjon om katolsk lære og trosliv, og innebærer ikke noen form for forpliktelser.

Hver enkelt forelesning vil bli gitt to ganger: *Onsdag kl. 18* og *fredag kl. 20*, forat flest mulig skal kunne følge kurset regelmessig.

Undervisningen meddeles av prester og søstre i Dominikanerordenen, og omfatter:

DET RELIGIØSE MENNESKE — OM TRO OG VANTRO.

Pater H. Rieber-Mohn.

KIRKEN OG DENS LIV

Pater Ellert Dabl og pater Finn Thorn.

LÆREN OM KRISTUS, TREENIGHETEN, MARIA, NATTVERDEN OG MESSEN.

Pater Thomas Patfoort.

NADLÆREN OG DEN KRISTNE ETIKK.

Pater Albert Raulin.

DAP OG FERMING. DET LITURGISKE ÅR.

Søster Ingrid-Marie.

BOT, AVLAT, SYKESALVING. PRESTEVIELSEN OG KLOSTERLIVET. EKTESKAPET. DET NESTE LIV.

Pater Finn Thorn.

*

Første forelesning finner sted *onsdag 8. september kl. 18* (og gjentas *fredag 10. september kl. 20*) i St. Dominikus Kloster, Neuberggaten 15, Oslo, tlf. 55 07 71. Det er tilstrekkelig å melde seg til kurset ved første fremmøte.

«ORKAN OVER AFRIKA»

Muriel Smith spiller en neger-kokke hos hvite farmere, som i hemmelighet leder de sorte til frihet gjennom terror. Hun er den eneste som interesserer, ved et spill som hever seg over det likegyldige.

Der er noe trist ved MRA-filmene: Hvorfor overbeviser de ikke? Store pengesummer, betydelig teknisk innsats, en masse god vilje og — jevnt over dårlig mottagelse, både i sal og presse. Ikke bare på hold hvor man med latterlige og konfuse overdrivelser tolker MRA som en slags trusel mot menneskeheten. Men også — så vidt vi kan se — hos folk som skulle kunne verdsette i hvert fall de gode hensikter, ja dele de fleste av de overbevisninger som kommer til uttrykk.

«Orkan over Afrika» fikk kort levetid på Oslo-kinoene, og nokså slem medfart i Oslo-pressen — nesten enstemmig. Og dog har den kvaliteter — her er fremskritt fra det forrige MRA-produktet «Freedom». Handlingen er henlagt til ett av de afrikanske land hvor det britiske kolonistyre vakler — Mau-Mau-terrorismen bringer tanken hen på Kenya. Et frisinnede parlamentsmedlem fra London tar imot innbydelsen fra en ung reisefelle til å tilbringe en uke på hans fars farm. Vi føres inn i et luksuspreget, egoistisk og kolonialistisk britisk miljø, nettopp da terroren bryter løs over farmen, ledet av familiens sorte tro-tjenerinne (*Muriel Smith*). Far og sønn står skarpt mot hverandre i holdningen til den sorte befolkning, men da hatet flammer opp, er det nettopp den åpne og liberale ungdommen som blir det første dødsofferet. Hans venn parlamentariker har da forsøkt å temme de sortes villskap med en svært enkel forkynnelse — ikke uten resultater.

Manuskriptet, som er laget av den nå avdøde MRA-ideologen *Peter Howard*, opererer dessverre med amatørmessige forenklinger i både typetegning og situasjon, og et likeledes amatør-messig spill gjør ikke saken bedre — det blir etter hvert for mange klisjeer og sjablonger selv for den velvillige.

I første halvdel gleder en seg over en vellykket fotografiering som får en til å fornemme intenst skjønnheten i de afrikanske landskapene. Historien er her også såpass strengt fortalt, at man følger den med en viss interesse. Men så sier det høyt og tydelig klikk etsteds midtveis — det er i den religiøse dimensjon at det hele blir for glatt og utroverdig, likesom tragedien og problemene ved Afrikas fødselsveer som et fritt kontinent forflyktiges i et ulidelig naivt skjema. Antiklimakset står ikke til å redde.

(Forts. n. side)

BLIKK på TIDEN

TROSNEVROSE?

■ «Lider vi av en trosnevrose?» spør Ba Børresen i en kronikk i «Morgenbladet» (13. august), og antyder at *dobbelt-heten* i det forhold «folk flest» har til kirke og kristendom (dette at de både vet seg døpt og innviet til kristent liv og er nokså likegyldig med å leve det) kanskje er den egentlige forklaringen på mer enn ett tilfelle av «stress», uro og livslede. Bildet bør visst anvendes varsomt — det kan hurtig føre til misvisende forestillinger om evangeliet som effektiv terapi, og til en tvetydig forveksling av garantert sannhet og garantert sunnhet. Men som en hilsen fra en legmann (-kvinne!) med både adskillig iakttagelsesevne og åpenbar omsorg for kirkens gjerning i samtiden, uttrykker det avgjort noe alle kan iakttå: De mange splittede og «sprikende» sinn i ingenmannslandet mellom bevisst tro og kristelig vane-praksis.

Ba Børresen vender og snur på kirkens situasjon og tale, og spør seg hva som egentlig svikter. Og mon ikke dette er ett av de ekte sporene hun snubler over:

«Kirkegjengerne kommer stort sett fra samme sosiale lag i samfunnet. Men alle de andre som også utgjør en stor del av folket slik som de intellektuelle, den økonomiske overklasse, kunstneren, arbeideren, den moralsk avvikende, idrettsmannen — alle disse mangler. Er det fordi prestene er rekruttert fra samme gruppe som kirkegjengergruppen at han bare når disse med sin forkynnelse, fordi han taler deres eget sprog og tolker deres egne tanker? Men det kristne budskapet er universelt. Det har bud til alle — «det er en fest for åpne dører, mange er de kallede og hver som sangen hører, hver som ser dansen i salene gå kan komme inn fra veiene og gatene de grå. Fra veien til tindene fra veiene til fall. Velkommen all verden — Thi en verden skal møtes i den kongelige hall,» skriver Gunnar Reiss Andersen i diktet «Kongesønnens bryllup». Da må det forkynnes slik at all verden kommer eller også — ingen!

Det viser seg forøvrig at hele den protestantiske kristenhet kan oppvise samme konstallasjon av kirkegjengere. Det er den bra og borgerlige middelklasse som kommer i kirken, skriver den sveitsiske læge Paul Tournier i boken «Ved grensen til en ny tid». Er det fordi de ikke har noe å frykte av forkynnelsen? For dette kan jo ikke angå dem. Det må jo angå alle de andre som ikke kommer og som derfor trenger til omvendelse. Tournier kommer til det resultat at det hele bunner i en samvittighets-konflikt. Statstjenestemannen, skolelæreren, alle disse «faste ansatte», er mer beskyttet mot hele den hær av fristelser som møter den som stadig må kjempe for tilværelsen. De første kommer altså ikke i noen samvittighetskonflikt ved å høre Guds ord, mens alle de som tilsynelatende har forkastet kristendommen ikke tør komme på grunn av den utfordringen som ligger i budskapet om syndenes forlatelse.»

Kanskje vil problemet nødvendigvis bli mindre i en kirke med en så konkret (og dertil sakramental!) meddelelse av syndsforlatelse og forsoning som den katolske kirkes — skriftmålpraksisen er her et stykke sunn realisme. Men vi kan godt gå i oss selv og spørre: Er der også i våre menighetsmiljøer innslag av en viss patent bevissthet om kristelig «brahet» som gjør, at det for folk utenfra kan bli for vanskelig å oppdage oss som det vi faktisk og ettertrykkelig er — nemlig medsyndere?

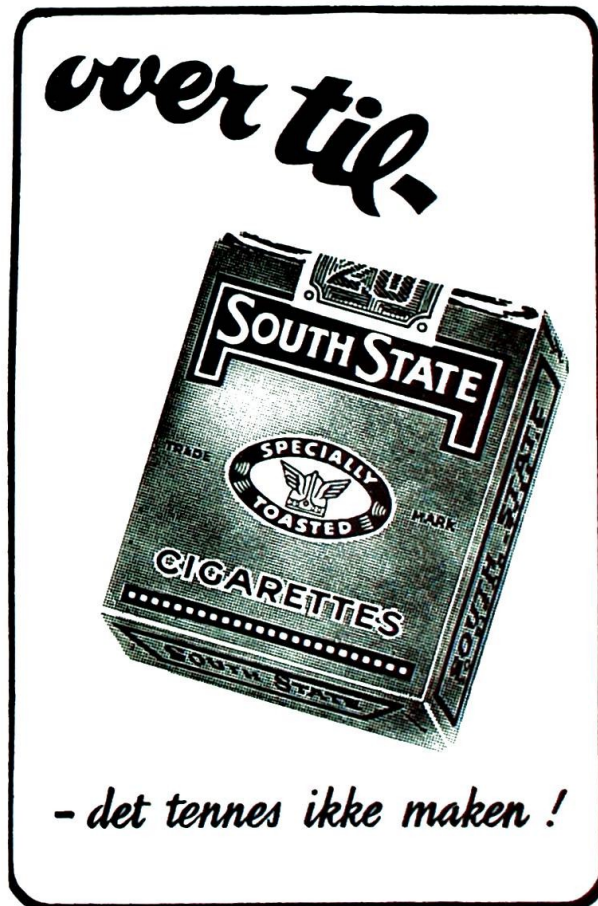
Tilskuere som evner den samme type skjematenkning vil vel kunne oppbygges, men vi er redd for at de øvrige, troende og ikke-troende om hverandre, vakler mellom aggressiv ergrelse og et likegyldig skuldertrekk. Ikke minst det første — enten det nå er på politikkens, filmkunstens eller kristentroens vegne. Og det var jo slett ikke meningen. X.

«DET MODNE MENNESKE»

■ Religion og personlighetshiv streifes ellers også i en annen tankevekkende avis-kronikk («Den modne personlighet» — «Aftenposten»s morgennr. 16. august) av lektor Erling Førland, som med sympatisk saklighet og adskillig psykologisk og pedagogisk lesning i ryggen søker å definere «det modne menneske» — den fullt og harmonisk utviklede menneskelighet. De siste og ytterste verdibegrunnelser for denne «ideale» — men ikke uvirkelige! — beskrivelse av den fullbårne personlighet lar han ligge — hans siktepunkt er mer bestemt av erfaring og hensiktsmessighet, ikke minst når det gjelder samspillet mellom personlig likevekt og sosial tilpasning. En filosof eller idéhistoriker ville vel sterkere konstatere, at her er en menneskeoppfatning som er avgjørende bestemt av den kristne verdiarv — ikke minst i sin respekt for den enkelte person, og at her ligger et verdi-kritisk problem. Som i megen moderne humanisme opereres det her med unevnte mysterier, som om de var selvfølgeligheter. Men lektorens betraktninger er en klar og klok analyse av de valg og overbevisninger som bestemmer hele vår livsform — høyst nyttige i en situasjon som Førland innledningsvis beskriver slik:

«Fra mange hold, særlig film, teater, moderne litteratur, kulørt ukepresse og pop-industri utsettes folk for en vedvarende forkynnelse av et forflatet og deterministisk menneskesyn. Mennesket reduseres til et høyerestående dyr hvis mål er å nyte mest mulig for minst mulig innsats. Denne åndelige utarming fører hos et stadig større antall mennesker til en følelse av indre tomhet, meningsløshet og livslede. Ifølge sosiologen Erich Fromm er dette en av de vesentligste forklaringene på den heseblesende jakt etter å kunne eie og forbruke mest mulig som er så typisk for nutidsmennesket. Homo consumens, forbrukermennesket, er et sosialt-biologisk vesen med en innløst sjel som søker kompensasjon for den indre tomhet ved forbruk og eiendom.

Mennesket blir hva det tror det er. Dominerende retninger innen psykologien har i over en mannsalder forkynt akkurat dette biososiale, deterministiske menneskesynet. Et typisk eksempel er et nylig utkommet hefte, skrevet av en av våre

fremste pedagoger, til hjelp for mennesker når det gjelder å løse aktuelle, hverdagslige problemer og konflikter. Fra perm til perm fremstilles her mennesket utelukkende som et biologisk og sosialt vesen. At mange ikke har lyktes å fortrenge sine åndelige behov, men går omkring med problemer av eksistensiell, religiøs og moralsk art, synes forfatteren å ha lite syn for.

Det fortelles at Freud en gang skal ha sagt til Binswanger: Menneskene vet godt at de er av ånd (dass sie Geist haben). Jeg må vise dem at de også har drifter. I dag sier Frankl: Mennesket har til overmål vist at det har drifter. Nå er det på tide å minne om at det også er av ånd (er et åndsvesen). Det er i vår tid en tydelig strømning, ikke bare i psykiatrien, men også innen psykologien, bort fra et ensidig, materialistisk og deterministisk syn på mennesket.»

LOKALBEDØVELSE?

■ Utstein Kloster er, som vi har nevnt et par ganger i «St. Olav», nå ferdig restaurert og — ifølge riksantikvar Harry Felts gamle drøm og hensikt — klar til å bli, ikke et museum, men et levende åndsmiljø. Den 10. august ble det høytidelig gjenåpnet: Hans Majestets nærvær kastet glans over begivenheten, og tallrike representanter og innbudte fra stat, fylke, antikvariat og statskirke var samlet til høytiden. Kirke- og undervisningsminister Helge Sivertsen uttalte pietetsfulle ord om historisk hukommelse og sans for kulturvern, og arkitekt Gerhard Fischer viste omkring i de klosterlige haller.

Vi vil nødig lyde fornærmet, men som uttrykk for vår høyst private mening vil vi ikke desto mindre sette et knallrødt spørsmålstejn i marginen på de feststemte referater:

Utstein ble, som de øvrige norske klostre fra Middelalderen, reist av den katolske kirke, som ramme om en ganske bestemt livsform vi senere mistet. Klosteret ble reist av Augustinerordenen, som ikke er en historisk fossil, men lever og blomstrer den dag i dag. Vi vet ikke hvem som har lagt opp programmet for åpningen — er det et lokalt initiativ, fortjener det imidlertid navn av lokalbedøvelse på et ganske bestemt punkt. Byggherren var nemlig ikke innbudt — hverken den katolske biskop eller representanter for den orden som engang reiste Utstein fant, oss bekjent, plass på den lange liste innbudte.

Det kan være småskåren uvilje. Eller det kan være ren glemsomhet. Den siste mulighet er bare lite bedre enn den første. Begge stiller de nemlig den høyt priste sans for fortid, sammenheng og kulturarv i et særdeles lite flatterende lys.

«JEVNGODT MED BLASFEMI»

■ Vi har av og til sukket over uviljen mot økumenikk hos mange av våre lutherske medkristne her i landet — forøvrig ikke uten å huske beskjennet, at der jo var noen årtier, da økumenisk innstilte lutheranere hadde god grunn til å sukke over *katolsk* uvilje på det samme område. Men ellers kommer nå økumenisk tankegang oftere og oftere til overbevisende uttrykk hos folk som skriftlig henvender seg til kristenfolket i vårt land.

Et tiltalende eksempel: Journalist Odd Kvaal Pedersen, en mann med en god penn, erfaring og innsikt når det gjelder misjonene, og et tilsvarende skarpt øye for alt det som nettopp på misjonsmarken gjør den økumeniske tankegang så drastisk aktuell, ja *nødvendig*.

I en artikkel med den demonstrativt beroligende tittel «Vår Gud han er så fast en borg — fremdeles» (i «Vår Kirke» 14. august) tar han sitt utgangspunkt i ord av vår biskop, John Willem Gran (fra innledningen til Dekretet om Den kristne enhet) og av kardinal Bea. Og som et ikke nettopp uaktuelt korrektiv til visse høyrøstede og lite velvillige proklamasjoner om at protestanter forgyves vil speide etter vesentlige fornyelsens verdier i konsilets dokumenter, refererer han hva det Lutherske Verdensforbunds norsk-amerikanske president, lederen for de amerikanske lutheranere, Fredrik A. Schiøtz hadde å si, da han sist vinter var med på innvielsen av det

Reis til

Tuddal

Høyfjellshotell

Hytter hvor man kan stelle seg selv leies også ut.

På misjonsmarken er økumenikken aktuell og nødvendig.

lutherske sentrum for interkonfesjonell forskning i Strassbourg. Schiøtz uttalte da, at man i LVF «takket Gud for de klare bevis på at Den hellige ånd er virksom i konsilets arbeid». Han mente det var mye å gjøre ennå. Men ikke å anerkjenne det som hittil er skjedd, ville være «jevngodt med blasfemi». Det er både sterke og tydelige ord. Vi ber både for det II. Vatikankonsil og for fornyelsen av vår egen kirke, sa dr. Schiøtz.

Det gjør neppe noe menneske til *dårligere* protestant eller katolikk, å møte den annen part med velvilje, forståelse eller forbønn. Men mon det ikke i mange tilfeller simpelthen gjør begge parter til bedre kristne?

OM DOGMER

■ «Udogmatisk» er avgjort og nærmest enstemmig blitt en kompliment i Norden — til gjengjeld skjuler ordet mang en henrivende naivitet. Over en artikkel (det kan være det samme hvilken) med uhemmet og flittig bruk av ordet, kommer noen linjer av den muntre tenker G. K. Chesterton oss i minnet:

«Folk taler i våre dager om å kvitte seg med dogmer, så vi alle kan bli broderlig enige. Men hva i all verden skal vi enes om, dersom det ikke nettopp er om dogmer? Samstemme kan vi bare om ett eller annet utsagn, om det så bare er at en katt har fire ben.

Hvis de dogmer du har for øynene er gale, så kvitt deg med dem, men gå ikke rundt og tro eller si at du er «udogmatisk» — at du har vendt dogmene ryggen. Det er de falske dogmer du kvitter deg med. Og hvis der er sanne dogmer, hva annet kan du gjøre enn å forsøke å overbevise mennesker om deres sannhet?

Det som særpreger den moderne verden er nemlig ikke at den er skeptisk, men at den er dogmatisk uten å vite det selv. Den uttaler hånlige om de gammel-troende, at de trodde uten å vite *hvorfor* de trodde. Men selv tror den uten å vite *hva* den tror, og uten endog å vite *at* den tror. Disse menneskers frihet består i at de først fritt skaffer seg en trosbekjennelse, og så glemmer at de har den. Kort sagt: De går alltid rundt med et ubevisst dogme, og «et ubevisst dogme» er tilfældigvis selve definisjonen på en fordom. Man forteller oss at vi ville trives bedre med en religion uten teologi. Men er det først *hjernen* det gjelder, og den alene, så ville vi faktisk være bedre farne med en teologi uten religion.»

Frater Candidus.

NYHETER FRA VATIKANET OG VERDEN

PAVEN OM MISOPPFATNINGER AV KONSILET ● BISKOP DIBELIUS OM KATOLSK-LUTHERSK FORSTÅELSE ● ERKEBISKOP UNDER TELEFON-HETS ● ATEISMEN I ØST-EUROPA

Den 28. juli, under en general-audien- s i Castelgandolfo, holdt pave Paul en tale, der han kom inn på den forestående konsilsesjon. Han pekte på den store betydning konsilets arbeide vil få for både Kirkens og menneskehetens liv fremover, og formante de troende til ikke å overlate konsilet til paven og biskopene, men aktivt tre inn i virkeliggjørelsen av dets intensjoner.

Pave Paul vendte seg så mot visse misoppfatninger av konsilet, i ord som har vakt internasjonal oppmerksomhet. Enkelte, sa Paven, bruker de nye problemer og den åpne diskusjon som konsilet har satt i gang, til å skape i sitt eget og andres sinn en «uroens ånd» og en radikal reformiver både på lærens og disiplinens områder, som om konsilet var en gunstig anledning til å trekke i tvil lære-overbevisninger og lover som Kirken vet angår dens troskap overfor Kristus, og som om enhvers private dømmekraft var i stand til å velge og vrake i det veldige arvegods Kirken har samlet gjennom sin lange historie og erfaring. Slike mennesker, sa Paul VI, inntar ikke en holdning i overensstemmelse med konsilets ånd. De fordrer at den sanne Kirke, for å være ekte, nøyer seg med hva de selv definerer som «vesentlig» — dvs. at Kirken skrumper sammen til et rent skjelett, og gir avkall på å være et levende, voksende og virkende le- geme, som står plantet midt i det fak- tiske liv gjennom tidene, ikke bare hy- potetisk og som et idealbilde, men virkelig og menneskelig.

På den motsatte side, sa paven, kan en heller ikke ta alvorlig som retroen- hetens voktere de mennesker som mø- ter konsilets beslutninger med mistro og bare vil godta de avgjørelser som passer dem selv, som om disse av- gjørelsers autoritet kan trekkes i tvil, eller bare gjelder så lenge de ikke tvinger oss til å omstille oss og endre vår oppfatning. En forstår ikke tilstrek- kelig, at når Kirken trer frem i sin læ- rende gjerning, er vi alle dens elever, sa pave Paul.

* Etter månedlange forhandlinger har de sovjetiske myndigheter tillatt en gruppe engelske katolske pilgrimer å besøke Sovjet-Russland. De ankommer til Moskva i disse dager, og i program- met inngår bønn for verdensfreden, ved

daglige og nattlige bønnestunder i det berømte gresk-ortodokse Zagorsk-kloste- ret ved Moskva.

* På den «Evangeliske Kirkedag» i Köln denne måned, hvor den katolske kirke frembar hilsener og gode ønsker, uttalte den kjente lutherske biskop dr. *Otto Dibelius*, at gjenforeningen av ka- tolske og evangeliske kristne i Tyskland ganske visst ikke står for døren, men «vi er på veien mot en gjenoppdagelse av hva vi har felles, midt i alle forskjellene». Årsaken til dette fant dr. Dibelius i den felles kamp kirkene måtte føre under nasjonal-socialismen. Samholdet idag forklares ved tilnærmingen dengang, under Hitler-regimets trusler. «Det nye konsilet i Rom har ytterligere fremmet dette», sa dr. Dibelius, og føyde til: Det er ikke tanken om den såkalte «pluralisme», men Kristi Herredømme som for- binder den katolske og den evangeliske kirke med hverandre. Det er også hva vår tid trenger.

* Omkring 400 franske seminarister, ordensfolk og legfolk vil få avtjene sin verneplikt ved frivillig innsats som lærere i misjonsskoler i Afrika og på Ma- dagaskar. Rekruttene ble, på myndighe- tenes anbefaling, fritatt for tjeneste i for-

svarsmakten og tildelt ulike misjonssta- sjoner, som selv vil sørge for deres un- derhold. To korte utdannelseskurser for misjonstjenesten er organisert i Lourdes og i Issy-les-Moulineaux.

* Erkebiskop *John P. Cody*, som nylig ble utnevnt til ny leder av erkebispe- dømmet Chicago efter den avdøde kar- dinal *Meyer*, har under sin embedstid i New Orleans vært utsatt for «telefon- hets», på grunn av sin faste holdning

(Forts. n. side)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke	}	Bergen
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Tromsø
St. Franciskusøstre- nes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammer- fest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke		
St. Mikael's Prestegård	}	Lillestrøm
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Tønsberg
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Tønsberg
St. Elisabeth Hosp.		
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke,		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs kirke		
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 1. sept.: Medlemmene tar del i aftenmessen i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet. Søster Intemerata forteller om St. Antoniussøstrenes arbeid på misjons- marken og viser lysbilder. Alle katolske damer er velkommen.

Husk påmelding til turen til «Pers- bråten 5/9. Liste utlagt på St. Josephs Institutt.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.

Akersv. 5, Oslo.

når det gjelder negrenes likestilling. En gruppe som kaller seg «Foreldre og venner til katolske barn» har uavbrutt plaget erkebiskopen og hans medarbeidere med telefon-oppringninger, der Mgr. Cody anklages for å «foretrekke» farvede barn i de katolske skoler, og «sløse» med Kirkens eiendommer. Visse kretser reagerer på denne måten mot erkebiskopens aktive støtte til den farvede befolkning. «Har ingen større betydning» var Mgr. Cody's personlige reaksjon på kampanjen.

* Pave Paul VI's opprop i forbindelse med 20-års dagen for atombombens første anvendelse mot Hiroshima har tildels vært kritisert i amerikansk presse — det har vært påpekt at «Hans Hellighet synes å ha glemt at USA da befant seg i en krig som innebar et forsvar for hele den vestlige kristne sivilisasjon mot tyranniet». På den annen side har Moskva Radio referert Pavens ord og føyet til en kommentar, der det blant annet heter: «Disse Pavens ord må finne forståelse hos alle mennesker av god vilje som har omsorg for menneskehetens fremtid.» Radio Vaticana har for sin del i en kommentar understreket at Paul VI's ord var fri for både skjønnmaleri og polemisk brodd mot noen bestemt nasjon — hans uttalelser peker på atom-angrepets *faktum* som en utfordring til entydig fordømmelse av ikke bare atomvåpnenes anvendelse, men av deres fremstilling og oppbevaring i *alle* nasjoner. «Denne morgen (6. august 1945) representerer en utslettelig skamfleck på hele menneskeheten og hele vår kultur,» het

Det er ikke livsgleden, rytmesansen eller dansen paven sikter til i sin tale, men det fordummende ved pophysteriet. Denne londonske «Bobby», som forgjeves forsøker å holde hysteriske tenåringer på plass under en Beatles-konsert, er visst enig med ham!

det i RV's kommentar. «Den tillater oss å måle det avsinn og den forvirring mennesket er i stand til, når det setter sin lit, sine beregninger, sin prestisje inn på den ukontrollerte bruk av makt og vold av brutaleste slag. Den ansporer imidlertid også menneskene til å søke andre veier til løsningen av sine stridigheter, og til utrettelig å strebe, med menneskeverdiger og mer effektive metoder, efter den verdensfred som en forgjeves har søkt å sikre gjennom krig og vold.»

* Et mindre hjertetyngende problem berørte ellers pave Paul i en tale til italienske ungdommer nylig, da han advarte dem mot de ytterliggående former for «pop-hysteri» som gang på gang har gitt seg de merkeligste utslag hos etterkrigstidens unge. En viss sensasjon har det vakt, at Paul VI's ord er blitt oppfattet som en kritikk av de langhårede britiske pop-artistene «The Beatles», som

— er det tidstypisk? — ved siden av den pavelige korreks kan rose seg av dekorasjonen Order of the British Empire! Ellers var det vel snarere de unges reaksjon på denne type show paven streift i sin tale til unge mennesker, Vår danske kollega «Katolsk Ugeblad» kommenterer: «Man har imidlertid glemt, at paven også talte meget om livsglæde — som modsætning til den tendens til at fortabe sig i skepticisme, desillusionisme og dekadence, der er så moderne blant tidens unge. Ungdommelige nykker har været hendt i alle generationer, og vil sikkert ikke være borte med vor. Men ligeså rigtigt er det, at påvirkningen

(Forts. n. side)

<p>KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER</p>	<p>Norske Fina ^{A/s} Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371</p>	<p>C. HANSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD</p>
<p>KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190</p>	<p>Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULYBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080</p>	<p><i>Andr. Panne</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945</p>
	<p>EDVARSEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad</p>	<p>ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad</p>
<p>O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840</p>		

i ungdommens tid setter sine spor for livet. Overdreven dyrkelse af popstjerner, eller seriøse stjerner for den sags skyld, minder i høj grad om andre former for sekterisme, og her er det opdragerne må være sig deres ansvar bevidst, og holde sig balance-idealet for øje: ikke skabe trods, men formidle indhold. Skal vi bruge tilfældet «The Beatles» som eksempel, så skal vi ikke lyse disse til tider charmerende spasmagere i band, men give dem den plads mellem kl. 6 og 7 de godt må have. Men det kræver, at man er i stand til at skabe et indhold til de resterende 23 timer i døgnet.»

* En melding fra Moskva kan meddele, at historiebøkene for 7.—10. klasse i de russiske høyere skoler skal korrigeres, fordi de «utnytter dårlig historieundervisningens utmerkede opplegg til ateistisk påvirkning» og ikke «leverer tilstrekkelig materiale til ungdommens ateistiske oppdragelse». Det ateistiske månedsskriftet «Naūka i Religija» har flere ganger pekt på denne pedagogiske «svikt», og tiltaket må sees i sammenheng med de kommunistiske myndigheters bekymring over at gudløshetsoppdragelsen i Sovjet har vist seg mindre effektiv enn planlagt.

* På bakgrunn av kardinal Jozef Beran's uttalelser i Norge nylig, om religionens stilling i dagens Tsjekkoslovakia, leser en med interesse en melding fra Praha, om at et «Sosiologisk tidsskrift»

JOHANNA SCHWARZ:

Fågelunge

Jag börjar ana mitt skal –
Jag vet, att det måste sprängas
och skälvande fattar jag
att jag nått til det yttersta slutet.

Jag har inte annat val –
men hellre ville jag stängas
inne – jag blir för svag,
när mitt hölje är sönderbrutet.

Men stundom, när jag är stilla,
tycker jag mig förnimma
långt borta ett väldigt brus
och ett kallande rop, som klingar...

Snart brister min alltför lilla
sfär – jag skönjer en strimma
av rymdens oändliga ljus
som väntar på mina vingar!

sammesteds nylig har offentliggjort resultatene av en religions-sosiologisk undersøkelse i Nord-Mähren. Den angivelig vitenskapelig gjennomførte rundspørring (men har de spurte virkelig våget å tale fritt?) viser, at av personer over 20 år oppgir rundt 30 % seg selv som «ikke-troende» og like mange (ca. 30%) som «avgjort troende». Ca. 40% av de spurte oppgave å være såkalte «lunkne» katolikker. Den laveste proSENTSATS av

både «avgjort troende» og «ikke-troende/ateister» fant en blant dem mellom 20 og 30 år — en klar bekreftelse av kardinal Berans uttalelser om «det åndelige vacuum» i den generasjon som er formet under kommunismen. Den faller i et tomrom. Tidsskriftet trekker den slutning, at dette resultat er høyst utilfredsstillende på bakgrunn av den aktive anti-religiøse propaganda i Tsjekkoslovakia.

<p>Gode Bergens-firmaer</p>	<p>1/2 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482 BERGEN</p>
<p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>	
<p>Johan H. BENZON A/S En gros - Telefon 10106</p>	<p>HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>
<p>K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimsgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen</p>	<p>Eches NYGÅRDSGT. 4</p>
<p>A/S BJØRN Tøsse MØLLE</p>	

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent hverdager kl. 10.30—14.30, 17—20.
Lørdag kl. 10—12.30

FORSIKRINGS- og VESSELSKAPET

VERTA
STIFTET 1880

SAMMENSLUTTET MED

ÆOLUS OG *Bergens Brand*

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

Hva koster en ulykkesforsikring?
Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

WISBECH
ARTISERSELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

MALERMESTER
Otto Foerster
utfører allslags maler- og tapetserarbeide.
Tlf. 21 69 06

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvet 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

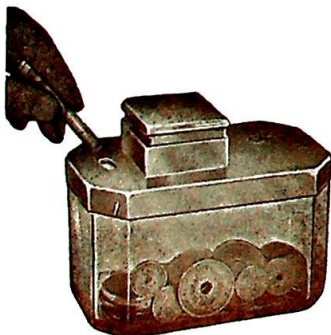
Melitta
KAFFEFILTER

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« KLAR »

Fåes i banker over hele landet

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90